

Konaklama İşletmelerindeki Maliyet Muhasebesi Uygulamalarının Örneklerle İncelenmesi¹

Alırza Ağ², Deniz Taşkesenlioğlu³

Özet

Turizm sektörü her geçen gün büyümektedir, hem yabancı turist sayısındaki artış hem de yeni konaklama işletmelerinin kurulması sektörün büyümesine katkı sağlamıştır. TÜİK verilerine göre; Türkiye’de turizm geliri Ocak, Şubat ve Mart aylarından oluşan I. çeyrekte bir önceki yılın aynı çeyreğine göre %32,3 artarak 8 milyar 690 milyon 505 bin dolar oldu. Turizm gelirinin %20,8'i ülkemizi ziyaret eden yurt dışı ikametli Türkiye vatandaşlarından elde edilmiştir. Ziyaretçiler, seyahatlerini kişisel veya paket tur ile organize etmektedirler. Bu çeyrekte yapılan harcamaların 7 milyar 503 milyon 255 bin dolarını kişisel harcamalar, 1 milyar 187 milyon 249 bin dolarını ise paket tur harcamaları oluşturmuştur. Konaklama işletmeleri, kar amacı güden diğer işletmeler gibi faaliyet gösterir. Maliyetler, işletmelerin başarısını belirleyen kritik bir faktördür. İyi bir konum elde etmek için işletmelerin kaliteyi koruması, rekabet ortamını sürdürmesi ve uygun fiyatla en iyi hizmeti sunması gerekmektedir. Bu çalışmanın amacı konaklama işletmelerindeki maliyet muhasebesi uygulamalarının incelenmesidir. Bu amaç doğrultusunda Erzurum ilinde faaliyet gösteren bir otel işletmesinin maliyet muhasebesi uygulamaları örnekler üzerinden incelenmiştir. Yapılan uygulama sonuçlarına göre, işletmenin 2022 yılındaki satışlarının 23.596.762,30 TL ve satışların maliyetinin 14.010.569,57 TL' olduğu tespit edilmiştir. Bununla birlikte gider kalemleri içerisinde en yüksek tutarın, 4.071.911,63 TL ile Genel Yönetim Giderlerinin olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: İşletme, Muhasebe, Maliyet Muhasebesi

Jel Kodları: M10, M40, M41

Examination of Cost Accounting Applications in Accommodation Businesses with Examples

Abstract

The tourism sector is growing day by day, both the increase in the number of foreign tourists and the establishment of new accommodation establishments have contributed to the growth of the sector. According to TÜİK data; Tourism revenue in Turkey increased by 32.3% in the first quarter, consisting of January, February and March, compared to the same quarter of the previous year, reaching 8 billion 690 million 505 thousand dollars. 20.8% of tourism income was obtained from Turkish citizens residing abroad who visited our country. Visitors organize their travels as personal or package tours. Of the expenditures made in this quarter, 7 billion 503 million 255 thousand dollars were personal expenses, and 1 billion 187 million 249 thousand dollars were package tour expenses. Accommodation businesses operate like other for-profit businesses. Costs are a critical factor that determines the success of businesses. To achieve a good position, businesses must maintain quality, maintain a competitive environment and offer the best service at affordable prices. The aim of this study is to examine cost accounting practices in accommodation businesses. For this purpose, cost accounting practices of a hotel operating in Erzurum were examined through examples. The results of the application Accordingly, it has been determined that the sales of the business in 2022 are 23,596,762.30 TL and the cost of sales is 14,010,569.57 TL. However, it was determined that the highest amount among the expense items was General Administrative Expenses with 4,071,911.63 TL.

Keywords: Business, Accounting, Cost Accounting

Jel Codes: M10, M40, M41

Araştırma ve Yayın Etiği Beyanı	Çalışma etik kurul kararı gerektirmemektedir.
Yazarların Makaleye Olan Katkıları	Çalışmaya tüm yazarların eşit katkıları vardır.
Çıkar Beyanı	Yazarlar ya da üçüncü taraflar açısından çalışmada çıkar ilişkisi/çatışması yoktur.

¹ Bu çalışma Bayburt Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü İşletme Bölümünde Konaklama İşletmelerinde Maliyet Muhasebesi; Erzurum İlinde Örnek Uygulama adlı tezden türetilmiştir.

² Doç.Dr., Bayburt Üniversitesi, İşletme, Bayburt, alirizaag@bayburt.edu.tr, ORCID ID: 0000-0001-5345-6245

³ Uzm, Bayburt Üniversitesi, Erzurum, eladenizakyol@gmail.com, ORCID ID: 0009-0000-1480-9730

1. Giriş

Turizm sektörü, ekonomik kalkınmaya katkı sağlayan birçok işletmenin dinamik bir şekilde turizm hizmetleri sunarak yer aldığı önemli bir sektördür. Bu sektörde faaliyet gösteren işletmelerin, müşterilere kaliteli hizmet sunmanın yanı sıra birbirleriyle uyumlu, işbirliği yapabilen ve karşılıklı yardımlaşmayı sağlayabilen bir yapıda olmaları, turizm sektörünün genel performansını belirleyen kritik bir faktördür.

Hizmet sektöründeki işletmeler, emek yoğun yapılardır ve hizmet pazarlamak mal pazarlamaktan daha karmaşıktır. Bu sektörde stoklama mümkün olmadığından ve olumsuzluklara karşı daha hızlı tepki verildiğinden, insan odaklı bir yaklaşım benimsenir. Çalışanlar, müşterilere doğrudan hizmet sunmaktadır. Bu nedenle, turizm sektöründeki hızlı gelişmelere ayak uydurmak, rekabeti artan bir ortamda müşteri taleplerini karşılamak ve geleceğe dair planlama yapmak otel işletmeleri için kritik öneme sahiptir.

Turizm sektöründeki konaklama işletmeleri, kuruluş aşamasından faaliyete geçiş sürecine kadar maliyet kalemlerinin yüksek olması nedeniyle önemli bir sermaye gereksinimi duyar. Bu sermayeyi etkin bir şekilde yönetebilmek için, maliyet ve yönetim muhasebesinin sağlam bir temele dayandığı muhasebe sistemlerine olan ihtiyaç hayati önem taşır.

İşletmeler, faaliyetlerini en etkili şekilde yönetebilmek ve başarılarını artırabilmek için her zaman doğru ve güvenilir bilgilere ihtiyaç duyarlar. Muhasebe bilgi sistemi, işletmelerin bu bilgilere erişimini sağlamak amacıyla geliştirilmiş bir bilgi sistemidir. Bu sistem, finansal verilerin toplanıp, kaydedilmesi ve analiz edilerek, raporlanması gibi süreçleri içerir. İşletmelerde kullanılan muhasebe bilgi sistemlerinin, işletme sahip ve yöneticilerinin işletme varlıkları üzerindeki sorumluluklarını yerine getirmek, işletmede gerçekleştirilen eylemlerin kontrolünü sağlamak ve gelecek planlamalarını oluşturmak için gerekli olan bilgileri sağlamak gibi fonksiyonları bulunmaktadır.

Maliyetleri planlayabilmek, hedeflenen kara ulaşmak muhasebe sistemlerinin etkin bir şekilde kullanılmasına bağlıdır. Bununla birlikte etkin bir maliyet yönetim politikası işletmelere üstün rekabet avantajı sağlayabilmektedir (Yalçın ve Ayvacık, 2020). İşletmenin kaliteli hizmet sunması ne kadar önemliyse maliyetlerini düşürebilmek adına alınan önlemler de son derece mühimdir. Bundan dolayı çalışmamızda konaklama işletmelerinde maliyet muhasebesi konusu işlenmeye çalışılmıştır.

2. Konaklama İşletmelerinde Muhasebenin önemi

Muhasebenin konaklama işletmelerindeki rolü son derece kritiktir. İşletmelerin mali durumlarını, performanslarını ve karlılıklarını değerlendirmek için muhasebe bilgilerine olan ihtiyaç önemlidir. Muhasebe, işletmenin gelirlerini ve giderlerini kaydederek, mali tabloların oluşturulmasına ve finansal raporlamanın gerçekleştirilmesine imkan tanır. Bu sayede, işletme yönetimi mali durumu izleyebilir, bilgi temelli kararlar alabilir ve işletmenin finansal hedeflerine ulaşmasını sağlayabilir (Sürmeli, 2006).

Muhasebe bilgi sistemleri, ekonomik olayların belirlenmesi, verilerin sisteme girilmesi, işlenmesi, gelecekte kullanılmak üzere saklanması, bilgilerin raporlanması, saklanan verilere erişimin sağlanması ve işlemlerin doğru ve usulüne uygun bir şekilde yürütülmesi gibi faaliyetleri gerçekleştirir (Romney ve diğerleri, 1997).

İşletme faaliyetlerinin sonuçlarının belirlenmesinde ve yıllık mali tabloların hazırlanmasında muhasebe departmanının büyük bir önemi bulunmaktadır (Çetiner, 2002).

Konaklama işletmesinde bulunan birimlerin gelir ve gider bölümünde meydana gelen çeşitli finansal işlemler, muhasebe ilke ve kanunlarına uygun olarak, doğru bir şekilde belirlenmeli, kaydedilmeli ve raporlanmalıdır (Azaltun ve Kaya, 2010). Muhasebe işlemleri, işletmelerin temelini oluşturur ve konaklama tesislerine paralel olarak turizm sektöründe de anket ve araştırmaların artmasıyla birlikte önemli bir yer tuttuğu belirlenmiştir.

Konaklama işletmelerinde, bireysel fişler ön rapor olarak işlenir ve her bir iş bölümü için farklı tanımlamalara göre düzenlenir. Bu fişler, nakit veya kredi kartıyla gerçekleştirilen işlemler olarak

doğrulandıktan sonra günlük kasa bildirimlerine veya müşteri hesaplarına işlenir. Bu süreçlerin çoğunluğu ön büro departmanı tarafından gerçekleştirilir. Aynı zamanda ön büro, işletmenin günlük gelirini belirlemek, muhasebe kayıtlarını yapmak ve kontrol işlemlerini yürütmekle sorumludur. Müşterinin konaklama yerindeki harcamaları, önce müşterinin hesabına kaydedilir ve daha sonra muhasebe hesaplarına aktarılır (Akdoğan, 2011).

Muhasebe, işletmenin faaliyetleri sonucunda şirket varlıklarının etkin şekilde kullanılıp kullanılmadığını mali tablolar aracılığıyla mali tablo kullanıcılarına bildiren sistemdir. Muhasebe, bir şirketin gelecek planı için gerekli bilgileri sağlar ve şirket yöneticilerinin karar alma ve yönetim fonksiyonlarını destekler (Güzel ve Mersin, 2007).

3. Literatür

Rasim (2004), yaptığı çalışmada Maliyet ve Yönetim Muhasebesi alanında meydana gelen değişmeler göz önünde bulundurularak otel işletmelerinde Maliyet ve Yönetim Muhasebesi uygulama düzeyini ortaya koymaktır. Yapılan çalışma sonucunda sunulan hizmetin kalitesi ve çeşitliliği önem arz etmekte olup, maliyetlerin de kontrol altında tutulması ve işletme faaliyet sonuçlarının iyi analiz edilmesi de işletme açısından mühim bir konu olarak ifade edilmiştir. Bunun sağlanması ise yeni yaklaşımların tam olarak uygulanmasıyla mümkün olabileceği önerilmiştir.

Pavlatos ve Paggios (2007), yaptıkları çalışmada Yunanistan'da faaliyet gösteren otel işletmelerinin maliyet muhasebesi uygulamalarını incelemişler. Bu amaç doğrultusunda ülkede faaliyet gösteren 85 otel işletmesine anket uygulamışlardır. Yapılan analiz sonuçlarına göre otel işletmelerinin sabit ve dolaylı maliyetlerinin yüksek olduğunu tespit etmişler. Bununla birlikte otel işletmelerinde en çok kullanılan maliyet yönteminin faaliyete dayalı maliyetleme yönteminin olduğunu ve işletmelerin maliyet yapılarının yönetsel kararları etkilediğini tespit etmişlerdir.

Köroğlu (2007), yaptığı çalışmada yiyecek-içecek maliyet kontrol yöntemlerinden basit maliyet kontrol yöntemini, dört yıldızlı bir otel işletmesinde uygulanabilirlik açısından araştırmıştır. Çalışmanın sonucunda araştırma yapılan işletmelerin denetim mekanizmasına sahip olduğu belirlenmiştir. İşletmenin kapasitesi ne olursa olsun maliyetlerini azaltıp, kar maksimizasyonuna ulaşabilmek için yiyecek içecek maliyet kontrol yöntemlerinden birinin uygulanması gerektiği önerilmiştir.

Didin, Köroğlu (2008), yaptıkları çalışmada Marmaris ilçesinde faaliyet gösteren otel işletmelerinde, satışlar ve maliyetler bakımından rekabet edebilme durumlarını ve gelecekte beklediklerini anket çalışması yaparak değerlendirmiştir. Anket sonuçlarına göre, 165 işletmeden 62'sinin satışlarını rakiplerle karşılaştırdığı diğer 103'ünün ise rakip işletmelerin satışlarıyla ilgilenmediği açıklanmıştır. Turizm sektörünün piyasadan beklentileri arasında en önemlileri kdv oranlarının rekabet içinde bulunan ülkelerin kdv oranlarına indirilmesi, en fazla turist gönderilen ülkelerin tur acenteleriyle olumlu ilişkiler kurması, diğer maliyet kalemlerini biraz daha düşürerek tanıtım ve reklama daha fazla pay ayrılması, çalışanlarına turizm sektörü ile ilgili iyi eğitim vererek 'satış sonrası hizmet anlayışının yerleşmesi' yer alabileceği belirtilmiştir.

Yıldıztekin (2009), yaptığı çalışmada belirsiz bir talep ortamında, maliyet fonksiyonlarına dayanarak makul ve tutarlı bir fiyatlandırma yapmak için nasıl bir temel oluşturup, bunun kar üzerindeki değişimini açıklamaktadır. Çalışma sonunda konaklama endüstrisinde talep esnekliği kuralını dikkate alarak fiyat farklılaştırma davranışları arasındaki bağlantıyı belirlemek, bölüm kârlılığına önemli ölçüde destek olabileceği, yönetime performansını yükseltme potansiyeli kazandırabileceği görüşüne varılmıştır.

Pavlatos ve Paggios (2009), yaptıkları çalışmada otel işletmelerindeki maliyet sistemi işlevselliğini maliyet verilerinin kullanımı, düşük maliyet stratejisi, rekabet düzeyi, hizmet çeşitlerinin sayısı, büyüklük ve çok uluslu zincir üyeliği faktörleri açısından değerlendirmişler. Bu amaçla Yunanistan'da faaliyet gösteren 100 otel işletmesine anket uygulamışlardır. Yapılan analizler sonucunda 24 otel işletmesinin maliyet

işlevselliğinin etkin olduğunu bununla birlikte bu otellerde maliyetlerin doğru bir biçimde tespit edildiğini, sınıflandırıldığını ve maliyetlerin sık bir biçimde raporlandığını tespit etmişlerdir.

Vazakidis ve Karagiannis (2011), yaptıkları çalışmada Yunanistan’da faaliyet gösteren bir otel işletmesinde faaliyete dayalı maliyet yöntemi ile geleneksel maliyet yöntemini karşılaştırmışlar. Çalışma sonucunda otel maliyetlerinin her iki yöntemle göre farklılık gösterdiğini ve bu farkın hizmet sektöründe kullanılan parametrelerden kaynaklandığını tespit etmişler. Bununla birlikte faaliyete dayalı maliyetleme yönteminin yönetim için daha doğru veriyi sağladığını ortaya koymuşlar.

Yılmaz (2015), yaptığı çalışmada konaklama işletmelerindeki maliyetler incelenmiş, bununla ilgili bir uygulama örneğine yer verilmiştir. Sonuç olarak giderlerin doğru hesaplanabilmesi için ayrıntılı bir yöntem kullanılması gerektiği belirtilmiştir. Hesaplamaların sonucunda sapmalar, farklar nedenleri ile birlikte tespit edilip, bu sonuçların rapor edilmesi işletmelerde daha sık aralıklarla yapılması gerektiği önerisinde bulunulmuştur.

Çardak (2016), yaptığı çalışmada otel işletmelerinde maliyet muhasebe sistemlerini incelemiş, Kapadokya Bölgesi’nde faaliyet gösteren bir otel işletmesinin maliyet muhasebe sistemleri üzerinde bir araştırma yapmıştır. Yapılan araştırma sonucunda işletme genel üretim giderlerini geleneksel maliyet yaklaşımına göre yüklemektedir. Bunun yerine işletmede modern bir yaklaşım olan faaliyet tabanlı maliyet sistemini kullanması fiyatlandırma ve maliyet konularında daha sağlıklı bilgi sağlayacağı önerisinde bulunulmuştur.

Aladwan vd. (2018), yaptıkları çalışmada Ürdün’de faaliyet gösteren otel işletmelerinde hedef maliyetleme yönteminin uygulanabilirliğini incelemişler. Bu amaç doğrultusunda ülkede faaliyet gösteren 29 otel işletmesinin çeşitli kademelerinde çalışan üst düzey yöneticilerine 310 anket yapılmıştır. Yapılan analizler sonucunda ülkede faaliyet gösteren otellerin hedef maliyetleme yönteminin gerekliliklerini taşıdıklarını tespit etmişlerdir. Bununla birlikte bu otellerin maliyetleri düşürmede, pazarda rekabet avantajı sağlayabilmelerinde hedef maliyetleme yönteminin önemine değinmişler.

Akbalık (2020), yaptığı çalışmada otel işletmelerinin maliyet sistemlerini incelemiş. İstanbul İlinde beş yıldızlı karmaşık yapıdaki otel işletmesinin maliyet raporlarını kullanarak maliyet sistemi hakkında bilgi vermiştir. Çalışmanın amacı otel işletmeleri için en doğru maliyetleme sistemini bulmaktır. Yapılan çalışma sonunda otel işletmesinin maliyet muhasebesindeki yeni gelişmelere tam olarak ayak uydurması gerektiği önerisi verilmiştir.

Alsharari vd. (2020), yaptıkları çalışmada maliyet dağıtımları uygulamalarında yaşana sorunlar ve bu sorunların çözüme yönelik sonuç bazlı maliyetlemeyi incelemişler. Çalışmada Birleşik Arap Emirlikleri’nde faaliyet gösteren Sharjah Palace Hotel de bir nitel analiz ve uygulama gerçekleştirmişler. Çalışmada veriler gözlem, röportaj ve arşiv kayıtlarından elde edilmiş olup analiz sonuçlarına göre dolaylı maliyetlerin doğru bir biçimde dağıtılmadığını tespit etmişlerdir. Bununla birlikte sonuç bazlı maliyet yönteminin maliyet kontrolü, maliyet dağıtımı ve karar verme açısından önemli olduğunu vurgulamışlar.

Paksoy ve Yılmaz (2021), yaptıkları çalışmada Alanya’da faaliyet gösteren 5 yıldızlı otel işletmelerinde faaliyete dayalı maliyetleme sisteminin uygulanmasını ve bu yöntemle geleneksel maliyet yönteminin karşılaştırmasını incelemişler. Çalışma sonucunda otel işletmelerinde faaliyete dayalı maliyetlemenin uygulanabilir olduğunu ve bu yöntemle birim maliyetlerin geleneksel maliyet yöntemine göre daha doğru tespit edildiği sonucuna ulaşmışlar.

4. Uygulama

4.1. Araştırmanın amacı

İşletmeler, faaliyetlerini etkili bir şekilde yönetmek ve başarılarını artırmak için sürekli olarak doğru ve güvenilir bilgilere ihtiyaç duyarlar. Muhasebe bilgi sistemi, işletmelerin bu bilgilere erişimini sağlamak amacıyla geliştirilmiş bir bilgi sistemidir. Bu sistem, finansal verilerin toplanıp, kaydedilmesi, analiz edilmesi ve raporlanması gibi süreçleri içerir. İşletmelerde kullanılan muhasebe bilgi sistemlerinin, işletme

sahipleri ve yöneticilerinin işletme varlıkları üzerindeki sorumluluklarını yerine getirmek, işletmede gerçekleştirilen eylemlerin kontrolünü sağlamak ve gelecek planlamalarını oluşturmak için gerekli olan bilgileri sağlamak gibi fonksiyonları bulunmaktadır.

Maliyetleri planlamak ve hedeflenen kara ulaşmak, muhasebe sistemlerinin etkin bir şekilde kullanılmasına bağlıdır. İşletmenin kaliteli hizmet sunması kadar önemli olan diğer hususta, maliyetleri düşürebilmek adına alınan önlemlerdir. Bu nedenle, çalışmamızda konaklama işletmelerinde maliyet muhasebesi konusu detaylı bir şekilde incelenmiştir.

4.2. Araştırmanın metodolojisi

Uygulama kapsamında, Erzurum ilinde konumlanmış olan bir otel işletmesinin muhasebe departmanı ile görüşme gerçekleştirilmiş ve gerekli bilgiler temin edilmiştir. Elde edilen bu bilgiler doğrultusunda muhasebe kayıtları yapılmıştır. İşletme, kış turizminin yaygın olduğu bir bölgede konumlandığı için veri seti kısıtlıdır.

4.3. Muhasebe kayıtları

Uygulamaya konu olan otel işletmesinde muhasebe departmanı, diğer departmanların işlemleri için gerekli verileri sağlamak amacıyla Rmos programını kullanmaktadır. Bu nedenle muhasebe departmanı, diğer departmanlarla sıkı işbirliği içinde çalışmaktadır. Aşağıda, Otel'in muhasebe departmanından alınan bilgiler doğrultusunda muhasebe bölümünde gerçekleştirilen işlemler açıklanmaya çalışılmıştır.

Konaklama işletmelerinde olduğu gibi, muhasebe işlemleri ilk olarak ön büroda gerçekleşir. İşletme, müşteri rezervasyonlarını acente, internet sitesi, telefon ve sahadaki satış ekibi aracılığıyla sağlamaktadır. Bir misafir otele giriş yaptığında, resepsiyon personeli o gün için konaklama ücretini ve otelde yapılan diğer harcamaları müşteri listesine (folyo) işler. Bu foliyolar her müşteri için günlük olarak oluşturulur ve muhasebeye sunulur. Misafir otelden ayrıldığında, tahakkuk eden harcamalar için nakit, kredi kartı, çek vb. ödeme araçları kullanılabilir. Bu ön büro işlemleri, konaklama sektöründe kullanılan Rmos ön büro programında kayıt altına alınır. Ardından, ön büro, müşterilere kesilen faturalarla birlikte günlük gider fiş ve tahsilatlarını muhasebe departmanına iletir. Sorumlu muhasebe personeli, Rmos ön büro programından alınan raporlardaki rakamlara göre günlük tahsilatları yönetir. Ön bürodan gelen bilgiler, fatura ve belgeler üzerinden muhasebe departmanı, Rmos muhasebe programını kullanarak satış kaydı ve bu kayıtlara bağlı olarak tahsilat kaydı oluşturur. Bu kayıttan sonra sistemde fatura ve tahsilat tutarlarının tutarlı olup olmadığı kontrol edilir.

Oteldeki maliyet hesaplaması ve kayıt gibi muhasebe süreçleri, satın alma aşamasında başlamaktadır. Satın alma bölümü, malzeme ihtiyacına göre en az 2-3 firmadan fiyat teklifi almaktadır. Gelen fiyat teklifleri değerlendirilir ve müşterinin istekleri dikkate alınarak uygun görülmesi halinde firma teklifleri onaylanır. Onaydan sonra, satın alma personeli malzemeleri sipariş eder ve bu siparişle birlikte fatura gönderilir. Alıcı, faturaya göre Rmos stok programını kullanarak sayım yapar. Satın alma, gelen malzemeyi ana depoya alır. Her departman, gerekli malzemeler için bir fatura kullanarak malzeme talep eder.

Otelde gerçekleşen bazı muhasebe kayıtları aşağıda verilmiştir;

- Otel'e 11.05.2022 tarihinde acente müşterisi olarak 15 kişilik bir grup giriş yapmıştır. Müşterilerin çıkış yapana kadar gerçekleştirdiği harcamalar aşağıdaki gibidir:

Tablo 1: Harcama Türleri ve Tutarları

Harcama Türü	Tutar (TL)	Harcama Türü	Tutar (TL)
Oda Geliri	9.000 TL	Telefon	500 TL
Yiyecek ekstra	1.000 TL	Sauna	700 TL
İçecek ekstra	500 TL		

181 Gelir Tahakkukları Hesabı		11.700,00	
600 Yurtiçi Satışlar			10.621,47
600 01 01 Oda Gelirleri	8.333.33		
600 02 01 Yiyecek Gelirleri	847.46		
600 02 02 İçecek Gelirleri	423.73		
600 03 01 Telefon Gelirleri	423.73		
600 03 04 Hamam ve Sauna Gelirleri	593.22		
391 Hesaplanan KDV			1.078,53
391 08 %8Hesaplanan KDV	666.67		
391 18 %18Hesaplanan KDV	411.86		
Müşteri Hesap Ödeme			

Bu işlemler için muhasebe kayıtları aşağıdaki gibi gerçekleştirilmiştir:

- 11.05.2022 tarihinde acente aracılığıyla otele giriş yapan müşteriler 15.05.2022 tarihinde otelden ayrılmışlar ve hesaplarına tahakkuk ettirilen 11.700,00 TL kredi kartıyla tahsil edilmiştir. Bu işlemle ilgili muhasebe kaydı aşağıdaki gibi gerçekleşmiştir:

108 Diğer Hazır Değerler		11.700,00	
108 01 Kredi Kartları			
	182 Ön Büro Kontrol Kasası		11.700,00
Müşteri Hesap Ödemesi			

108 Diğer Hazır Değerler Hesabı, işletmenin günlük, kolaylıkla erişemediği hazır değerler bu hesapta izlenmesi gereken değerlerdir ve hesaba borç olarak kaydedilir. Konaklama işletmelerinde, henüz tahsil edilemeyen tutarlar ise geçici olarak 182 Ön Büro Kontrol Kasası hesabına alacaklı kaydedilmektedir

-09.01.2023 Tarihinde mutfak bölümü için 3.866 TL.+%1 ve 35,00+%18 KDV'ye gıda malzemesini cari hesap şeklinde borçlanarak satın almıştır.

150 İlk Madde Ve Malzeme Giderleri		3.901,00	
150.01.01.001 Yiyecek Stokları	3.866		
150.01.01.001 Yiyecek Stokları	35		
191 İndirilecek Kdv		44,96	
191.01.01.001 İndirilecek Kdv % 1	38,66		
191.01.01.018 İndirilecek Kdv % 18	6,30		
320 Satıcılar			3.945,96
320.01.01.T031 Tam Toptan Avm			
Gıda Malzemesi Satın Alımı			

Satın alma işlemi, muhasebe verilerinin olduğu ilk işlem olarak yapılmakta, faturaları ile birlikte satın alma ve stok kaydı yapılmaktadır. Daha sonra her departmanın ihtiyaç duyduğu malzemeleri talep ettiği ve

ilgili departmana gönderildiği kaydedilir. Ardından departman bünyesinde ilk madde ve malzemenin sarf edilmesi sonucunda maliyetlendirme ve muhasebe kayıtları karşımıza çıkmaktadır.

-30.01.2023 tarihinde işletme kırtasiye malzemesi olarak 254,24 TL+%18 KDV tutarındaki malzemeyi cari hesap şeklinde borçlanarak satın almıştır.

770 Genel Yönetim Giderleri		254,24	
770.01.02.001 G/M Kırtasiye Malzeme Giderleri	254,24		
191 İndirilecek Kdv		45,76	
191.01.01.018 İndirilecek Kdv %18	45,76		
320 Satıcılar			300
320.01.01.A019 Altınay Bilgisayar	300		
Kırtasiye Malzeme Satın Alımı			

770 Genel Yönetim Giderleri Hesabı, işletme yönetimi ile ilgili fonksiyonları vb. kredi ve borç tahsilatı dahil olmak üzere, bu giderleri takip etmek için kullanılır. Bu giderler 770 hesabına borç olarak kaydedilir, dönem sonlarında ise 771 yansıtma hesabı ile karşılaştırılarak kapatılır.

-31.01.2023 tarihinde 264.803,70 TL+%18 Kdv'lik doğalgaz faturası gelmiştir.

740 Hizmet Üretim Giderleri		264.803,70	
740.05.05.004 T/S Doğal Gaz Giderleri	264.803,70		
191 İndirilecek Kdv		47.664,67	
191.01.01.018 İndirilecek Kdv %18	47.664,67		
320 Satıcılar			312.468,37
320.01.01.P005 Palen Enerji Doğalgaz	312.468,37		
Doğal Gaz Fatura Ödemesi			

Hizmet işletmelerinde üretilen hizmetler için yapılan giderler 740 Hizmet Üretim Maliyeti Hesabına kaydedilir. Hizmet üretim maliyetlerinin fiili tutarı ile belirlenen hizmet üretim maliyetleri arasındaki olumlu veya olumsuz fark varsa 742 Hizmet Üretim Maliyeti Fark Hesabına kaydedilir.

-31.03.2023 tarihinde işletme 8.000,00TL+%18 Kdv'lik tutar reklam gideri yapılmış ilgili firmaya cari hesap şeklinde borçlanmıştır, 432,00 TL'si sorumlu sıfatıyla beyan edilmiştir.

760 Pazarlama Satış Ve Dağıtım Giderleri		8.000,00	
760.01.03.025 S/P İlan-Reklam Giderleri	8.000,00		
191 İndirilecek Kdv		1.440,00	
191.01.01.018 İndirilecek Kdv %18	1.008,00		
191.01.04.022 Sorumlu Sıfatıyla İnd. Kısmı İstisna 3/10 Kdv %18	432,00		
360 Ödenecek Kdv			
360.02.01.005 Sorumlu Sıfatıyla Ödenecek KDV	432,00		432,00
320 Satıcılar			9.008,00
320.01.01.I004 Itms Danışmanlık Medya	9.008,00		
Reklam Hizmeti Ödemesi			

Pazarlama, satış ve dağıtım faaliyetleri ile ilgili her türlü gider 760 Pazarlama, satış ve dağıtım giderlerine kaydedilir. Pazarlama, satış ve dağıtım giderleri dönüm sonunda 761 Yansıtma hesabı ile karşılaştırılarak kapatılır. Fiili Pazarlama, Satış ve Dağıtım Giderleri ile belirlenen maliyetler arasındaki olumlu veya olumsuz gider farkları var ise 762 Pazarlama, Satış Dağıtım Giderleri Fark Hesabına kaydedilir.

-15.02.2023 tarihinde işletme araçlarına 12.624,89 TL+%18 Kdv 'lik 18 LT benzin cari hesap şeklinde borçlanarak satın almıştır.

740 Hizmet Üretim Maliyeti	12.624,89	
740.05.05.005 T/S Mazot Gideri 12.624,89		
191 İndirilecek Kdv	2.272,48	
191.01.01.018 İndirilecek Kdv %18 2.272,48		
320 Satıcılar		
320.01.01.H005 Hilmi Beken Turizm Petrol 14.897,37		14.897,37
Mazot Alımı		

Hizmet Üreten işletmeler için 74 nolu hesap grubunda yer alan hesaplar kullanılır. Dönem sonlarında 741 Yansıtma Hesabı ile karşılaştırılarak kapatılır.

-04.01.2023 tarihinde işletme müşterilerden 4.620,84 TL rezervasyon avansı almıştır.

108 Diğer Hazır Değerler Hesabı	4.620,84	
108.01.01.004 Mail Order Garanti Bankası Kredi Kartları 4.620,84		
340 Alınan Avanslar		4.620,84
340.01.01.Z002 Konaklama Avansları 4.620,84		
Rezervasyon Avansı Alınması		

İşletmelerin peşin yaptığı satışların teslimini gelecekte yapacağı mal ve hizmetlerin hesabını gösteren 340 Alınan sipariş avansları hesabıdır.

-06.03.2023 tarihinde işletme 127.000,00 TL'lik rezervasyon avansını almıştır, Ödeme çek ile yapılmıştır.

101 Alınan Çekler	127.000,00	
101.01.01.005 Mayıs Alınan Çekler 20.000,00		
101.01.01.004 Nisan Alınan Çekler 25.000,00		
101.01.01.005 Mayıs Alınan Çekler 60.000,00		
101.01.01.004 Nisan Alınan Çekler 22.000,00		
120 Alıcılar		127.000,00
120.01.01.T015 Temel Ayakkabıcılık 127.000,00		
Oda Rezervasyonunun Çek ile Yapılması		

Yapılan her türlü tahsilat karşılığında muhasebe birimine düzenlenip verilen çekler 101 Alınan Çekler hesabına borç kaydedilir.

-28.02.2023 tarihinde mutfakta personel yemek giderleri hesaplanmıştır.

770 Genel Yönetim Giderleri		13.964,57	
770.01.01.006 G/M Personel Yemek Giderleri	3.491,14		
770.02.01.006 Muh Personel Yemek Giderleri	3.491,14		
770.02.01.006 Ö/B Personel Yemek Giderleri	4.073,00		
770.04.01.006 İ/G Personel Yemek Giderleri	2.909,29		
740 Hizmet Üretim Maliyeti		29.674,71	
740.05.01.006 T/S Personel Yemek Giderleri	2.909,29		
740.03.01.006 F/B Personel Yemek Giderleri	19.783,14		
740.01.01.006 H/K Personel Yemek Giderleri	6.982,28		
180 Gelecek Aylara Ait Giderler			43.639,28
180.01.01.002 Personel Yemek Gideri	43.639,28		
Personel Yemek Giderleri Kaydı			

İlgili bölümlerin yemek giderleri ayrı ayrı hesaplanarak 180 Gelecek Ay Gideri hesabında gelecek ay ödenmek üzere alacaklandırılarak kaydedilir.

-15.02.2023 tarihinde işletme 40 adet masa tablası tadilat onarımı için firmaya 41.850,00TL+%18 KDV'yi cari şekilde borçlanmıştır.

740 Hizmet Üretim Maliyeti		41.850,00	
740.05.02.032 T/S Tadilat Onarım Ve Bakım Giderleri	41.850,00		
191 İndirilecek Kdv		7.533,00	
191.01.01.018 İndirilecek Kdv % 18	7.533,00		
320 Satıcılar			49.383,00
320.01.01.S034 Selftur Turizm Otel Ekipmanları	49.383,00		
Tadilat Onarım Ödemesi			

Her türlü bakım onarım ile ilgili giderler 740 Hizmet Üretim Giderleri Hesabına borç olarak kaydedilir.

-31.12.2022 tarihinde işletme ticari bir aracını 783.199,16 TL'ye satmış ve 283.357,99 TL amortisman gideri hesaplanmıştır.

740 Hizmet Üretim Giderleri		238.357,99	
740.90.01.005 D/Ġ Demirbaşlar Amortismanı	238.357,99		
255 Demirbaşlar Hesabı		783.199,16	
255.01.02.006 Diğer Demirbaşlar	783.199,16		
257 Birikmiş Amortisman Hesabı			641.560,28
257.01.02.009 Diğer Demirbaşlar	238.357,99		
257.01.02.009 Diğer Demirbaşlar	403.202,29		
522 Maddi Duran Varlıklar Yeniden Değerleme Artışları			379.996,87
522.01.01.001 Mdv Y. Değerleme Artışları	379.996,87		
Amortisman Giderleri Hesaplama			

Amortisman ve tükenme payları, 740 Hizmet Üretim Giderleri Hesabında izlenir. 522 Maddi Duran Varlık Yeniden Değerleme Artışları; İşletmenin aktifine kayıtlı maddi duran varlıkların yeniden değerlendirilmesinden oluşan değer artışlarını gösterir, alacak kaydedilir. Bu tutar sermayeye ilave edilmek istenirse veya başka bir amaç için kullanılırsa bu hesaba borç kaydedilir.

-31.03.2023 tarihinde ay sonu kdv tahakkuku yapılmıştır.

391 Hesaplanan Kdv		100.578,72	
391.01.01.008 Hesaplanan Kdv %8	84.580,34		
391.01.01.018 Hesaplanan Kdv %18	14.130,81		
391.01.02.001 Alışlardan İade Kdv	830,10		
391.01.04.004 Tevkifatlı Kdv %8 Yemek	1.037,47		
360 Ödenecek Kdv		8.876,13	
360.02.01.002 Sorumlu Sıfatıyla Ödenecek Kdv	7.550,29		
360.02.01.004 Sorumlu Sıfatıyla Ödenecek Kdv (9/10)	893,84		
360.02.01.005 Sorumlu Sıfatıyla İnd. Kısmı İstisna (3/10)	432,00		
191 İndirilecek Kdv			99.151,95
191.01.01.001 İndirilecek Kdv %1	1.723,38		
191.01.01.008 İndirilecek Kdv %8	4.913,96		
191.01.01.008 İndirilecek Kdv %18	80.769,28		
191.01.03.008 Satış İade Kdv %8	2.869,20		
191.01.04.018 Sorumlu Sıfatıyla İnd. Tam İstisna Kdv%18	7.550,29		
191.01.04.019 Sorumlu Sıfatıyla İnd. Kısmı İstisna 9/10 Kdv %18	291,60		
191.01.04.022 Sorumlu Sıfatıyla İnd. Kısmı İstisna 3/10 Kdv %18	1.034,24		
393.01.01.003 Merkez Kdv Hes			10.302,90
Ay Sonu Kdv Tahakkuku			

Ay Sonu KDV Tahakkuk Kaydı: KDV Kanununa göre işletmeler müşterilerinden tahsil ettikleri KDV'den kendi ödediği KDV'yi çıkardıktan sonra kalanını öderler. Ödeme işlemi her ayın sonunda yapılır. Bir ay içerisindeki KDV toplamları muhasebe kayıtları ile hesaplanır.

Alınan KDV'ler 391 Hesaplanan Kdv hesabına, Ödenen KDV'ler ise 191 İndirilecek Kdv hesabına kaydedilir. Her iki hesap ay sonunda alacaklı ise borçlu, borçlu ise alacaklı yazılarak mahsup edilir.

Arada farklar;

391 Hesaplanan Kdv hesabı fazla çıkarsa, 360 Ödenecek Vergi Ve Fonlar Hesabına alacak olarak kaydedilir. 191 İndirilecek Kdv hesabı fazla çıkarsa, 190 Devreden Kdv Hesabına borç olarak kaydedilir.

-03.04.2023 tarihinde işletme personeli için ücret tahakkuku yapılmış ve ödemeler personellerin banka hesabına yatırılmıştır.

335 Personele Borçlar		544.230,29	
335.01.01.001 Ödenecek Maaşlar	508.849,88		
335.01.01.01 Ödenecek Stajyer Ücretleri	34.920,41		
335.01.01.007 Personel Oks	460,00		
102 Bankalar			544.230,29
102.01.01.006 Garanti Bankası 6298714 Maaş Hesabı	508.849,88		
102.01.01.006 Garanti Bankası 6298714 Maaş Hesabı	34.920,41		
102.01.01.006 Garanti Bankası 6298714 Maaş Hesabı	460,00		
Personel Maaş Ödemesi			

335 Personele Borçlar Hesabı, işletmenin personeline olan maaş, ikramiye, kıdem tazminatı, ihbar tazminatı ayrıca stajyer bulunan işletmelerde stajyer ücreti gibi borçları bu hesaba borç kaydedilir. Ödenen ücretler banka aracılığıyla yatırılacağı için 102 Bankalar Hesabı alacaklandırılır.

Kesin Mizan

Hesap Kodu	Hesap Adı	TUTAR		KALAN	
		Borç	Alacak	Borç	Alacak
100	KASA HESABI	2.402.806,53	2.368.711,79	34.094,74	0,00
101	ALINAN ÇEKLER	917.135,10	917.135,10	0,00	0,00
102	BANKALAR	82.535.665,16	82.499.681,65	35.983,51	0,00
108	DİĞER HAZIR DEĞERLER	10.873.614,61	9.686.660,70	1.186.953,91	0,00
120	ALICILAR	22.039.521,62	20.962.298,68	1.077.222,94	0,00
121	ALACAK SENETLERİ	10.000,00	0,00	10.000,00	0,00
126	VERİLEN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR	26.095,44	0,00	26.095,44	0,00
128	ŞÜPHELİ TİCARİ ALACAKLAR	3.366,31	0,00	3.366,31	0,00
129	ŞÜPHELİ TİCARİ ALACAKLAR KARŞILIĞI	0,00	3.366,31	0,00	3.366,31
135	PERSONELDEN ALACAKLAR	3.629,77	0,00	3.629,77	0,00
136	DİĞER ÇEŞİTLİ ALACAKLAR	1.238.108,40	1.238.108,40	0,00	0,00
150	İLK MADDE VE MALZEME	6.649.125,26	4.658.910,05	1.990.215,21	0,00
159	VERİLEN SİPARİŞ AVANSLARI	24.217,67	14.078,73	10.138,94	0,00
180	GELECEK AYLARA AİT GİDERLER	906.871,73	836.795,30	70.076,43	0,00
181	GELİR TAHAKKUKLARI	58.906.303,18	58.450.355,31	455.947,87	0,00
183	DAĞITILACAK GİDERLER	411.191,06	411.191,06	0,00	0,00
191	İNDİRİLECEK KDV	1.262.291,90	1.262.291,90	0,00	0,00
193	PEŞİN ÖDENEN VERGİ VE FONLAR	205,35	205,35	0,00	0,00
195	İŞ AVANSLARI	76.840,07	76.840,07	0,00	0,00
196	PERSONEL AVANSLARI	4.000,00	4.000,00	0,00	0,00
252	BİNALAR	8.247.852,25	0,00	8.247.852,25	0,00
253	TESİS, MAKİNE VE CİHAZLAR	137.268,87	0,00	137.268,87	0,00
254	TAŞITLAR	175.209,66	0,00	175.209,66	0,00
255	DEMİRBAŞLAR	2.139.969,07	0,00	2.139.969,07	0,00
257	BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR(-)	0,00	5.908.650,78	0,00	5.908.650,78
264	ÖZEL MALİYETLER	1.056.903,48	0,00	1.056.903,48	0,00

267	DİĞER MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIK	47.154,66	0,00	47.154,66	0,00
268	BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR(-)	0,00	829.239,87	0,00	829.239,87
280	GELECEK YILLARA AİT GİDERLER	1.201.765,42	133.895,44	1.067.869,98	0,00
320	SATICILAR	11.890.734,73	13.985.153,88	0,00	2.094.419,15
335	PERSONELE BORÇLAR	5.407.469,30	5.855.977,37	0,00	448.508,07
336	DİĞER ÇEŞİTLİ BORÇLAR	437.032,53	437.032,53	0,00	0,00
340	ALINAN SİPARİŞ AVANSLARI	3.113.426,24	5.537.988,96	0,00	2.424.562,72
360	ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR	389.701,09	404.405,03	0,00	14.703,94
361	ÖDENECEK S.G KESİNTİSİ	1.835.034,04	2.128.375,31	0,00	293.341,27
380	GELECEK AYLARA AİT GELİRLER	61.016,95	61.016,95	0,00	0,00
381	GİDER TAHAKKUKLARI	612.382,17	612.382,17	0,00	0,00
391	HESAPLANAN KDV	2.155.667,10	2.155.667,10	0,00	0,00
393	MERKEZ VE ŞUBELER CARİ HESABI	39.323.318,70	40.145.974,82	0,00	822.656,12
522	MDV YENİDEN DEĞERLEME ARTIŞLARI	0,00	4.936.504,81	0,00	4.936.504,81
600	YURTIÇİ SATIŞLAR	23.596.762,30	23.596.762,30	0,00	0,00
602	DİĞER GELİRLER	16.509,75	16.509,75	0,00	0,00
610	SATIŞTAN İADELER(-)	417.853,41	417.853,41	0,00	0,00
622	SATILAN HİZMET MALİYETİ(-)	14.010.569,57	14.010.569,57	0,00	0,00
631	PAZARLAMA, SATIŞ VE DAĞITIM GİD	533.478,42	533.478,42	0,00	0,00
632	GENEL YÖNETİM GİDERLERİ(-)	4.071.911,63	4.071.911,63	0,00	0,00
642	FAİZ GELİRLERİ	4.106,59	4.106,59	0,00	0,00
646	KAMBİYO KARLARI	128.994,48	128.994,48	0,00	0,00
649	FAALİYETLE İLGİLİ DİĞER GELİR VE K	406.176,05	406.176,05	0,00	0,00
653	KOMİSYON GİDERLERİ(-)	88.271,19	88.271,19	0,00	0,00
656	KANBİYO ZARARLARI(-)	32.046,59	32.046,59	0,00	0,00
660	KISA VADELİ BORÇLANMA GİDERLERİ	19.596,93	19.596,93	0,00	0,00
679	DİĞER OLAĞANDIŞI GELİR VE KARLAR	556.491,14	556.491,14	0,00	0,00
689	DİĞER OLAĞANDIŞI GİDER VE ZARARLAR	8.835,46	8.835,46	0,00	0,00
690	DÖNEM KARI VEYA ZARARI	5.527.246,69	5.527.246,69	0,00	0,00
740	HİZMET ÜRETİM MALİYETİ	14.528.119,27	14.528.119,27	0,00	0,00
741	HİZMET ÜRETİM MALİYETİ YANSITMA	14.010.569,57	14.010.569,57	0,00	0,00
760	PAZARLAMA	533.478,42	533.478,42	0,00	0,00
761	PAZARLAMA, SATIŞ VE DAĞIT GİDER YAN	533.478,42	533.478,42	0,00	0,00
770	GENEL YÖNETİM GİDERLERİ	4.071.931,43	4.071.931,43	0,00	0,00
771	GENEL YÖNETİM GİDERLERİ YAN HES	4.071.911,63	4.071.911,63	0,00	0,00
780	FİNANSMAN GİDERLERİ	19.596,93	19.596,93	0,00	0,00
781	FİNANSMAN GİDERLERİ YANSITMA HES	19.596,93	19.596,93	0,00	0,00
910	TEMİNAT SENEDİ ALACAKLILARI	25.100,00	0,00	25.100,00	0,00
911	TEMİNAT SENEDİ BORÇLULARI	0,00	25.100,00	0,00	25.100,00
950	KANUNEN KAB. EDİLMİYEN GİDERLER	8.748,28	8.748,28	0,00	0,00
951	KANUNEN KAB. EDİLMİYEN GİD. KARŞ	8.738,44	8.738,44	0,00	0,00
GENEL	TOPLAM	353.773.014,94	353.773.014,94	24.971.752,34	24.971.752,34

Gelir Tablosu

Satış Gelirleri

Yurt İçi Satışlar

23.596.762,30

Satışların Maliyeti (-)

14.010.569,57

Ticari Faaliyetlerden Brüt Kar (Zarar)

9.586.192,73

Faiz, Ücret, Prim, Komisyon Ve Diğer Gelirler

4.106,59

Faiz, Ücret, Prim, Komisyon Ve Diğer Giderler (-)	88.271,19
Brüt Kar	9.502.028,13
Faaliyet Giderleri	
Genel Yönetim Giderleri (-)	4.071.911,63
Pazarlama, Satış Ve Dağıtım Giderleri (-)	533.478,42
Diğer Faaliyet Gelirleri	406.176,05
Diğer Faaliyet Giderleri (-)	-
Faaliyet Karı	5.302.814,14
Finansman Giderleri	
Kısa Vadeli Borçlanma Giderleri (-)	19.596,93
Olağan Kar Veya Zarar	5.283.217,2
Olağandışı Gider Ve Zararlar (-)	8.835,46
Dönem Net Karı Veya Zararı	5.274.381,74
Dönem Karı vergi Ve Diğer Yükümlülük Karşılıkları	
Dönem Net Karı	5.274.381,74

5. Sonuç

Turizm sektörü, ülke ekonomisine büyük katkı sağlayan bir sektördür. Türkiye, doğal güzellikleriyle turizm potansiyeli yüksek bir ülkedir. Konaklama işletmeleri, turizmin önemli bir parçası olarak sürekli yenilik yapmak zorundadır. Etkin bir maliyet muhasebesi, bu işletmelerin kârlılığını artırmada kilit rol oynar. İşletmeden edinilen bilgilere göre işletmenin 2022 satışları 23.596.762,30 TL hesaplanmıştır. Bu satışların maliyeti 14.010.569,57 TL'dir. Gider kalemlerinde en fazla payı 4.071.911,63 TL ile genel yönetim giderleri oluşturmaktadır. Genel yönetim giderlerinde en fazla gider kalemini pansiyon yiyecek giderleri, yiyecek içecek bölümünde çalışan personel maaş ve ücretleri oluşturmaktadır. Bunlardan sonra en yüksek gider kalemleri doğalgaz ve elektrik giderleridir. İşletmenin pazarlama, satış ve dağıtım gideri ise 533.478,42 TL'dir. İşletmenin diğer faaliyet giderlerinin ise 5.302.814,14 TL olduğu belirlenmiştir. Dönem net karı 5.274.381,74 TL şeklinde hesaplanmıştır. Ayrıca İşletmenin 2022 satışları ve maliyetleri incelendiğinde, genel yönetim giderleri en yüksek gider kalemidir. İşletme maliyetinin satışların %60'ını oluşturması, işletme kârlılığının düşük olduğunu gösterir. Maliyet yönetimi stratejileri, işletmenin daha yüksek kar elde etmesine yardımcı olabilir

Yapılan çalışma doğrultusunda uygulamaya konu olan otel işletmesinde maliyetler hizmetlere yüklenirken tam maliyet sisteminin kullanıldığı tespit edilmiştir. Bununla birlikte otelin maliyet muhasebesini etkin bir şekilde kullandığı, muhasebe departmanına gereken önemin verildiği görülmüştür. Uygulama yapılan otel kış mevsiminde daha dolu kapasite ile çalışmaktadır. Bu da gelirlerin aynı zamanda maliyetlerin dönemsel artması anlamına gelmektedir. Boş kapasite ile çalışıldığı dönemlerin olduğu belirlenmiştir. Bu dönemlerdeki zararını en aza indirmek için daha gelişmiş bir maliyet sistemi olan değişken maliyet sistemi kullanılması önerilebilir. Bu sayede işletmenin boş kapasite ile çalıştığı durumlardaki sabit giderler dönem gideri olarak kabul edilecek, bu yöntemle sabit üretim maliyeti gerçekleştiği dönemde giderleştirilecektir. Bu yöntem kısa dönemli yönetim kararlarının alınırken yöneticilere daha doğru bilgiler sağlayacaktır.

Kaynakça

- Akbalık, O. (2020). *Otel işletmelerinde maliyet yönetimi: İstanbul ilinde beş yıldızlı otel işletmelerinde uygulamalar* (Yayın No. 654721) [Yüksek Lisans Tezi, Beykent Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü].
- Akdoğan, N., Aktaş, R., Deran, A., Erhan, D.U. & Acar, V. (2011). *Türkiye muhasebe standartları ile uyumlu sektörel muhasebe*. Gazi Kitabevi.

- industry. *Academy of Accounting and Financial Studies Journal*, 22(3), 1-13.
- Alsharari, N. M., Alomari, A., & Alnesafi, A. (2020). Costs allocation practices and operations management in the hotels' industry: Evidence from UAE. *International Journal of Innovation, Creativity, and Change*, 14(5), 512-545.
- Azaltun M, Kaya E (2010). *Konaklama işletmelerinde muhasebe uygulamaları*. Detay Yayıncılık.
- Çardak, D. (2016). *Otel işletmelerinde maliyet muhasebesi sistemleri: Kapadokya bölgesi uygulama örneği* (Yayın No. 448537) [Yüksek Lisans Tezi, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Ana Bilim Dalı].
- Çetiner, E. (2002). *Konaklama işletmelerinde muhasebe uygulamaları*. Gazi Kitapevi.
- Didin, S. & Köroğlu, Ç. (2008). Konaklama işletmelerinin satışlar-maliyetler bakımından rekabet edebilme durumu ve gelecekte beklenenleri. *ZKÜ Sosyal Bilimler Dergisi*, 4(7), 109-118.
- Güzel, T. & Mersin, Z. (2007). Bilgi Teknolojilerinin muhasebe uygulamalarında yarattığı değişim. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, 35, 172-177.
- Köroğlu, Ç. (2007). Otel işletmelerinde yiyecek-içecek maliyet kontrolü ve basit maliyet kontrol yöntemine ilişkin bir uygulama. *Mevzuat Dergisi*, 116.
- Paksoy, Ö. B., & Yılmaz, B. (2021). Implementation of activity-based costing method in accommodation Companies: A case study in a 5-star hotel. *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 18(3), 2090-2113.
- Pavlatos, O., & Paggios, I. (2007). Cost accounting in Greek hotel enterprises: An empirical approach. *Tourismos*, 2(2), 39-59.
- Pavlatos, O., & Paggios, I. (2009). A survey of factors influencing the cost system design in hotels. *International Journal of Hospitality Management*, 28(2), 263-271.
- Rasim, Z. (2004). *Otel işletmelerinde maliyet ve yönetim muhasebesi uygulamaları: Bir araştırma* (Yayın No. 190597) [Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Anabilim Dalı Muhasebe Finansman Bilim Dalı].
- Romney, M.B., Steinbart, P.J. & Cushing, B.E. (1997). *Accounting information system* (7th ed.). USA: Addison-Wesley Publishing Company Inc.
- Sürmeli, F. (2006). *Muhasebe bilgi sistemi*. Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi Yayınları
- Vazakidis, A., & Karagiannis, I. (2011). Activity-based management and traditional costing in tourist enterprises (a hotel implementation model). *Operational Research*, 11, 123-147.
- Yalçın, S. & Ayvacı, E. (2020). Kaizen maliyetleme yöntemi. A. Ağ ve Ü. Gülhan (Ed.), *Muhasebe alanında spesifik konular* (1. Baskı., ss.169-187) içinde. Ankara.
- Yıldıztekin, İ. (2009) Konaklama hizmetlerinde maliyete dayalı fiyatlama ve fiyat değişiminin bölüm kârlılığına etkileri. *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 23(4), 215-240.
- Yılmaz, G. (2015). *Konaklama işletmelerinde maliyet muhasebesi maliyet analizleri ve uygulama* (Yayın No. 395215) [Yüksek Lisans Tezi, Okan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü].